

Sarajevo, 25.03.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.03.2019.- 22.03.2019.

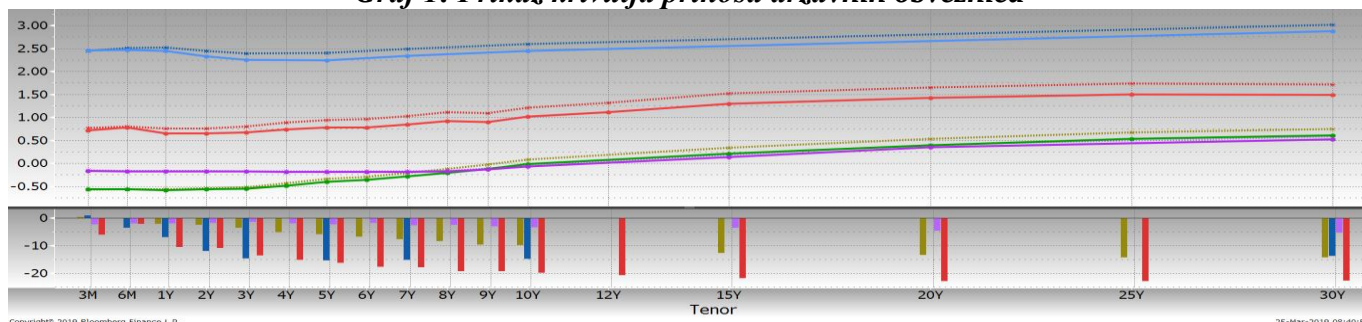
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19	
2 godine	-0,54	-	-0,57	↘	2,44	-	2,32	↘	0,76	-	0,66	↘	-0,15	-	-0,17	↘
5 godina	-0,34	-	-0,40	↘	2,40	-	2,24	↘	0,94	-	0,78	↘	-0,16	-	-0,19	↘
10 godina	0,08	-	-0,02	↘	2,59	-	2,44	↘	1,21	-	1,01	↘	-0,03	-	-0,07	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	15.3.19	-	22.3.19	
3 mjeseca	-0,540	-	-0,540	→
6 mjeseci	-0,567	-	-0,567	→
1 godina	-0,545	-	-0,558	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.03.2019. godine (pune linije) i 15.03.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su krajem proteklog tjedna zabilježili prilično smanjenje, pri čemu je zabilježen pad obveznica dužeg roka dospelja za oko 10 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Tako je **prinos njemačkih desetogodišnjih obveznica prvi put od listopada 2016. godine smanjen na razinu ispod 0%, te je na kraju trgovanja u petak iznosio -0,015%**. Nešto blaži pad od 3 do 6 bazna boda zabilježile su njemačke obveznice kraćeg i srednjeg roka dospelja. U promatranom razdoblju prinosi italijanskih desetogodišnjih obveznica su, također, smanjeni za 5 baznih bodova, dok su prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja povećani za 3-6 baznih bodova. Na povećanu potražnju za sigurnijim obveznicama eurozone krajem prošlog tjedna utjecaj je prvobitno imala završena sjednica FOMC-a, nakon koje su smanjena očekivanja o daljem povećanju kamatnih stopa u SAD, kao i neizvjesnosti o pitanju zahtjeva Velike Britanije o produženju roka za napuštanje EU, posebno jer se bliži prvobitni rok za napuštanje (29. ožujak). Nakon toga, objavljeni su razočaravajući PMI indeksi, koji su zajedno s ostalim globalnim rizicima utjecali na povećanu potražnju za sigurnijim obveznicama i još jednom obnovili zabrinutost za globalni gospodarski rast. Iz IHS Markita, institucije koja objavljuje navedene indekse, je priopćeno da PMI podaci ukazuju na rast GDP-a u prvom tromjesečju od 0,2%, što je jednaka razina rasta zabilježena u posljednjem tromjesečju 2018. godine.

U ekonomskom biltenu ECB se navodi da je odluka ECB da u ožujku odgodi očekivanja vezano za povećanje kamatnih stopa i da uvede novi krug dugoročnih kredita poduzeta s ciljem osiguranja da inflacija ostane na održivom putu dostizanja ciljane razine u srednjem roku.

Očekivanja vezano za gospodarski rasta Njemačke, najvećeg europskog gospodarstva, su iz nekoliko izvora tijekom prošlog tjedna smanjena. Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvješću navela da je gospodarski rast Njemačke u prvom tromjesečju ove godine ostao „blag“, na šta je utjecala slaba industrijska proizvodnja, pad izvozne potražnje za automobilima te pogoršanje raspoloženja prerađivačkog sektora, a čime je Njemačka umalo izbjegla recesiju u prošlom tromjesečju. Dalje se navodi da bi prerađivački sektor mogao negativno utjecati na cjelokupno gospodarstvo treće tromjesečje zaredom. Ipak, oporavak građevinskog sektora i snažna privatna potrošnja bi trebalo da pozitivno utječu na gospodarstvo u prvom tromjesečju, pri čemu se naglašava i nastavak rasta zaposlenosti usprkos slabijem gospodarskom rastu. Predsjednik ZEW instituta Wambach je izjavio da se glavni ekonomski rizici smatraju manje dramatičnim nego što je ranije bio slučaj. Ipak, Wambach je dodao da ZEW pokazatelji ukazuju na relativno slab gospodarski rast u prvoj polovici 2019. godine. Također, panel savjetnika Vlade Njemačke smanjio je prognoze gospodarskog rasta zemlje u ovoj godini na 0,8% te upozorio na rizike u vezi s izlaskom Velike Britanije iz EU, trgovinske nesuglasice, kao i na snažnije usporenje gospodarskog rasta od očekivanog. U mjesečnom izvješću Ministarstva financija Njemačke se navodi da posljednji podaci upućuju na to da će gospodarski rast Njemačke ostati blag tijekom prve polovice tekuće godine, pri čemu se očekuje da će izvozno orijentirane kompanije biti pogođene slabijom globalnom potražnjom te da će neizvjesnosti oko Brexita i trgovinske nesuglasice negativno djelovati na očekivanja. Početkom proteklog tjedna, nakon nekoliko mjeseci špekulacija o potencijalnom spajanju Deutsche Bank i Commerbank, iz ovih banaka je potvrđeno da će započeti detaljniji pregovori. Član Odbora za superviziju ECB Angeloni je izjavio da Deutsche Bank i Commerzbank „mogu očekivati rigoroznu kontrolu“ te da ECB želi da vidi da li ove banke imaju realistične poslovne planove, što bi moglo dovesti do različitih zaključaka u smislu kapitala i likvidnosti koje ove banke mogu imati.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	OŽUJAK	-7,1	-7,2	-7,4
2.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	OŽUJAK	-11,0	-3,6	-13,4
3.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	SIJEČANJ	-	-0,7%	2,1%
4.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	15,0	17,0	16,0
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	36,8	16,2
6.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	OŽUJAK	52,0	51,3	51,9
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	OŽUJAK	49,5	47,6	49,3
8.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	OŽUJAK	52,7	52,7	52,8
9.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	OŽUJAK	52,8	51,5	52,8
10.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	OŽUJAK	50,7	48,7	50,4
11.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	SIJEČANJ	-	0,9%	2,5%
12.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	VELJAČA	-	3,4%	3,6%

SAD

Proteklog tjedna održan je sastanak FOMC-a, na kojem je donesena odluka da referentna kamatna stopa ostane na nepromijenjenoj razini od 2,25% do 2,50%. Kreatori monetarne politike Feda donijeli su odluku o smanjenju prognoza rasta u kratkom roku te su očekivanja o povećanju referentne kamatne stope revidirana naniže. Naime, **u tekućoj godini članovi FOMC-a ne očekuju povećanje referentne kamatne stope, dok se u 2020. godini očekuje samo jedno.** Na sjednici FOMC-a iz prosinca očekivala su se dva povećanja referentne kamatne stope u ovoj godini. Prema priopćenim prognozama, zvaničnici Feda u tekućoj godini prognoziraju stopu rasta GDP-a od 2,1% (ranije prognozirano 2,3%), dok se u 2020. godini očekuje rast od 1,9% (ranije prognozirano 2,0%). Također, FOMC je revidirao prognoze inflacije za tekuću i narednu godinu. Predsjednik Feda Powell je izjavio da usporavanje ekonomija Kine i Europe znatno usporavaju i ekonomski rast SAD, koji je usporen više od očekivanog, te je istaknuo da je trenutno vrijeme da Fed bude strpljiv i oprezan kada su u pitanju buduće odluke vezane za monetarnu

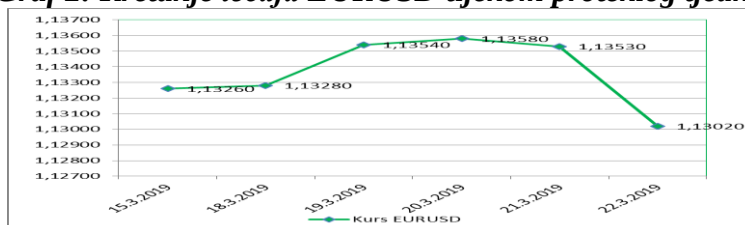
politiku. Nakon objavljivanja lošijih od očekivanih PMI pokazatelja te podatka da je mjesečni saldo proračuna SAD zabilježio rekordnu negativnu razinu, prinosi američkih obveznica u petak su zabilježili snažan pad u odnosu na prethodni dan, kao i indeksi dionica. Predsjednik SAD Trump je izjavio da trgovinski pregovori s Kinom napreduju te da će se konačni sporazum vjerojatno realizirati, dodajući da njegov poziv da se carine za kinesku uvezenu robu zadrže još neko vrijeme ne predstavlja prepreku za dalje pregovore.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P OŽUJAK	53,5	52,5	53,0
2.	PMI uslužnog sektora P OŽUJAK	55,5	54,8	56,0
3.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja VELJAČA	0,1%	0,2%	0,0%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 15. OŽUJKA	-	1,6%	2,3%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 16. OŽUJKA	225.000	221.000	230.000
6.	Obujam porudžbina trajnih dobara F SIJEČANJ	0,4%	0,3%	1,3%
7.	Tvorničke porudžbine SIJEČANJ	0,3%	0,1%	0,1%
8.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 17. OŽUJKA	-	61,5	60,8
9.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) SIJEČANJ	3,2%	11,8%	-1,4%
10.	Bilanca proračuna (u mlrd USD) VELJAČA	-227,0	-234,0	-215,2
11.	Zalihe u veleprodaji (M/M) SIJEČANJ	0,1%	1,2%	1,1%

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD smanjen sa razine od 1,1326 na razinu od 1,1302.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Proteklog tjedna je održana sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u aktualnoj monetarnoj politici. Kao što je i bilo očekivano referentna kamatna stopa je zadržana na razini od 0,75%, kao i program kvantitativnih olakšica u sumi od 435 milijardi GBP. Nakon sjednice priopćene su revidirane prognoze GDP-a te se u tekućoj godini očekuje rast od 1,2% dok se u 2020. godini prognozira stopa GDP-a od 1,5% (prethodno prognozirano 1,7% za obje godine). Također, proteklog tjedna objavljeni su i rezultati Bloombergovog istraživanja, prema kojem su ekonomisti revidirali prognoze GDP-a za tekuću godinu, drugi mjesec zaredom na najnižu razinu od početka istraživanja, s obzirom na to da se neizvjesnosti oko Brexita i dalje nastavljaju. Naime, za prva dva tromjesečja tekuće godine očekuje se stopa GDP-a od 0,2%, što je manje od prethodno prognoziranih 0,3% i 0,4%, respektivno. Za 2020. i 2021. godinu ekonomisti prognoziraju stope od 1,5% i 1,8%, respektivno. Prema ovom istraživanju vjerojatnoća da će Velika Britanija ući u recesiju u narednih godinu dana iznosi 25%. Stopa inflacije u tekućoj i narednoj godini je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje (2% za obje godine).

Lideri EU su krajem proteklog tjedna priopćili da ukoliko zakonodavci ne podrže prijedlog Brexita narednog tjedna, Velika Britanija će morati do 12. travnja izaći iz EU bez dogovora ili zahtijevati znatno duže prolongiranje. Ukoliko Parlament podrži posljednji prijedlog premijerke May, onda će krajnji rok za napuštanje EU biti 22. svibnja, odnosno neposredno prije održavanja parlamentarnih izbora u EU. Navedeno priopćenje utjecalo je na znatan pad prinosa na britanske obveznice te je prinos na desetogodišnje obveznice u četvrtak smanjen na najnižu razinu od rujna 2017. godine.

Ured za nacionalnu statistiku (ONS) je priopćio da će u travnju lansirati novi set pokazatelja ranog upozorenja, koji imaju za cilj brže uočiti sljedeću veliku ekonomsku krizu. ONS je upozorio da neće koristiti nove pokazatelje za prognoze GDP-a, ali je istaknuto da će biti u stanju identificirati velike promjene u ekonomskoj aktivnosti.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G)	VELJAČA	1,8%	1,9%	1,8%
2.	Ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	VELJAČA	4,1%	3,7%	2,6%
3.	Izlazne cijene u proizvodnji (G/G)	VELJAČA	2,2%	2,2%	2,1%
4.	Maloprodaja (G/G)	VELJAČA	3,3%	4,0%	4,1%
5.	Rightmove cijene kuća (G/G)	OŽUJAK	-	-0,8%	0,2%
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć (promjena)	VELJAČA	-	27.000	15.700
7.	Prosječne tjedne zarade (tromjesečno)	SIJEČANJ	3,2%	3,4%	3,5%
8.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SIJEČANJ	4,0%	3,9%	4,0%
9.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	VELJAČA	-0,8	-0,7	-14,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85209 na 0,85587, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3290 na razinu od 1,3209.

JAPAN

Proteklog tjedna je objavljen zapisnik sa siječanjske sjednice MPC BoJ u kojem je istaknuto da su kreatori monetarne politike suglasni da će trebati vremena da se dostigne ciljana razina inflacije. Jedan član je naglasio da bi BoJ trebala da izbjegava fiksni stav da neće biti promjena monetarne politike te da je stav da neće biti poduzete akcije dok ne dođe do krize, nepoželjan. Neki zvaničnici BoJ su stava da bi spajanje moglo biti među opcijama za regionalne banke da prevaziđu probleme pogoršanog poslovnog okruženja.

Prema rezultatima Reuters istraživanja, povjerenje među japanskim proizvođačima je tijekom ožujka najslabije u posljednje dvije i pol godine, s obzirom na rast globalnih trgovinskih tenzija. Istraživanje je, također, pokazalo da je povjerenje u uslužnom sektoru stabilno, što sugerira na to da je malo vjerojatno da će domaća potražnja nadoknaditi inozemne rizike, kao što su trgovinski rat i usporavanje kineske ekonomije.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

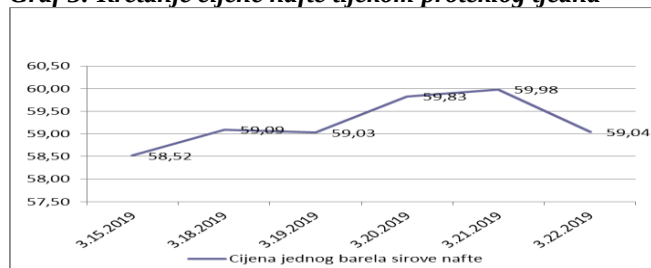
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	VELJAČA	0,3%	0,2%	0,2%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	VELJAČA	0,4%	0,4%	0,4%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	SIJEČANJ	305,1	339,0	-1.415,6
4.	Izvoz (G/G)	SIJEČANJ	-0,6%	-1,2%	-8,4%
5.	Uvoz (G/G)	SIJEČANJ	-6,4%	-6,7%	-0,8%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	OŽUJAK	-	48,9	48,9
7.	Industrijska proizvodnja F	SIJEČANJ	-	-0,3%	-1,9%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	VELJAČA	-	-29,3%	-18,8%
9.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M)	SIJEČANJ	-	-4,7%	-1,9%
10.	Vodeći indeks F	SIJEČANJ	-	96,5	97,5
11.	Koicidirajući indeks F	SIJEČANJ	-	98,1	100,6

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 126,27 na razinu od 124,24. JPY je, također, aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje sa razine od 111,48 na razinu od 109,92.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 58,52 USD (51,67 EUR). Početkom tjedna članice OPEC-a i druge članice koje sudjeluju u sporazumu o smanjenoj proizvodnji nafte su objavile da je isuviše rano da se donese odluka o nastavku smanjenja proizvodnje do lipnja usljed događanja u Iranu i Venecueli te bi bilo poželjno odluku o tom pitanju donijeti u svibnju ili lipnju. Ministar za energetiku Ujedinjenih Arapskih Emirata Al-Mazrouei je izjavio da se ta zemlja zalaže za održavanje proizvodnje sirove nafte u okvirima koji su u skladu sa sporazumom zemalja članica OPEC-a na razini od 3,07 milijuna barela dnevno. Također, ministar je ponovio da se treći najveći proizvođač OPEC-a, također, fokusira na povećanje kapaciteta do 5 milijuna barela dnevno do 2030. godine kako bi se osigurale zalihe u slučaju nestašice ponude ovog energenta na tržištu. Cijena nafte je bilježila rast sve do četvrtka kada je dostignuta razina od 59,98 USD po barelu, nakon što su objavljene informacije o najvećem padu zaliha ovog energenta u SAD od srpnja prošle godine. Podaci koje je objavila EIA su pokazali da su zalihe nafte u SAD smanjene za 9,59 milijuna barela u proteklom tjednu. Krajem tjedna cijena nafte je zabilježila pad pod utjecajem signala da bi globalni rast mogao usporiti, što je u drugi plan stavljen pad broja američkih platformi koje istražuju naftu na najnižu razinu u posljednjih skoro godinu dana. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,04 USD (52,24 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.302,40 USD (1.149,92 EUR). Cijena zlata je tijekom proteklog tjedna povećana za 0,87%. Početkom tjedna cijena ovog plemenitog metala je povećana pod utjecajem deprecijacije USD, ali i rasta cijene paladijuma, također plemenitog metala, na rekordnu razinu nakon što je Rusija priopćila da planira zabranu izvoza otpadaka od plemenitih metala potaknuta zabrinutošću zbog tržišta koje već ima ograničenu ponudu istih. Jedino odstupanje od rastućeg trenda zabilježenog tijekom prethodnog tjedna evidentirano je tijekom trgovanja u srijedu, kada je cijena jedne fine unce zlata smanjena u odnosu na dan ranije zbog očekivanja odluke FOMC-a. Nakon što je FOMC objavio vijest da u ovoj godini neće povećavati referentnu kamatnu stopu, cijena zlata je povećana. Takav trend je nastavljen i krajem tjedna nakon što su slabiji ekonomski pokazatelji pojačali strah od globalnog usporenja, kao i averziju prema riziku. Pored toga, cijena zlata je zabilježila rast jer investitori očekuju inverziju krive prinosa SAD, što je jedan od upozoravajućih znakova recesije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.313,68 USD (1.162,34 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

